

УДК 330.117:65.012.8(043.2)

Козирєва В. П., к.ю.н., доцент,
Зайчишина Т., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ДЕРЖАВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ

Суспільне життя в Україні ґрунтується на засадах економічної різноманітності. Абсолютна підтримка державою якоїсь форми господарювання чи бізнесу не допускається. Кожен суб'єкт має право займатися підприємницькою діяльністю, яка не заборонена законом. Держава забезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності, не допускає цінової дискримінації, зловживань монопольним становищем на ринку тощо. Однак, держава у ринковій системі не гарантує захист індивіда і форм його діяльності від економічних невдач. Спеціалісти з безпеки вважають, що одним із шляхів із створення передумов для економічного виживання підприємств в умовах ринкових відносин є виявлення і нейтралізація загроз економічній стабільності підприємства, що і складає суть діяльності щодо забезпечення безпеки підприємства [3].

Насамперед треба зазначити, що в Україні немає окремого Закону, який би регулював відносини між суб'єктами права по підношенню до захисту бізнесу від претензій, як з боку злочинних угруповань, так і з боку корумпованих владних структур. Тож норми права, які регулюють вказані відносини знаходяться в окремих Законах України та в підзаконних нормативних актах. Найчастіше, в цих нормах права – особа (як суб'єкт права) виступає не як бізнесмен (тобто особа, що займається підприємницькою діяльністю), а як фізична особа (тобто незалежно від роду занять).

Незважаючи на існування значної кількості теоретико-методологічних розробок зарубіжних і вітчизняних вчених з питань забезпечення економічної безпеки підприємства, недостатньо висвітленим є вивчення досвіду провідних компаній світу із забезпечення економічної безпеки, впровадження інноваційних методик та технологій такої діяльності, визначення пріоритетів для вітчизняних компаній у сфері забезпечення економічної безпеки.

Деякі розвинуті держави вже пройшли значно більший шлях розбудови систем економічної безпеки, ніж Україна. Вони мають вже чітко визначені нормативно-правові основи для створення і діяльності

систем безпеки підприємств. Так, у більшості країн існує нормативно врегульована взаємодія поліції з суб'єктами господарювання, асоціаціями, бюро приватних детективних і охоронних служб у галузі запобігання правопорушенням. Таке співробітництво може мати різні форми.

Одним із головних завдань будь-якого сучасного підприємства є його економічна безпека, а її забезпечення певною мірою залежить від держави, оскільки саме держава через відповідні органи створює умови, у тому числі й законодавчі межі, в яких підприємство створюється, функціонує, розвивається та забезпечує власну безпеку. У цьому контексті важливість нормативно, правового забезпечення безпеки бізнесу важко переоцінити. Безперечно, належне нормативно-правове регулювання ще не гарантуватиме безпеки, проте без нього створення та ефективне функціонування системи економічної безпеки практично є неможливим.

Державне регулювання підприємництва є напрямом державної політики, спрямованим на вдосконалення правового регулювання господарських відносин, а також адміністративних відносин між регуляторними органами або іншими органами державної влади та суб'єктами господарювання, недопущення прийняття економічно недоцільних та неефективних регуляторних актів, зменшення втручання держави у діяльність суб'єктів господарювання та усунення перешкод для розвитку господарської діяльності, що здійснюється в межах, у повсякденному житті та способом, що встановлюються Конституцією та законами України [1].

Правове регулювання сфери підприємництва взагалі і відповідно його системи економічної безпеки передбачає – по-перше, законодавче забезпечення свободи конкуренції між підприємцями, в тому числі й захист і їх самих, і споживачів від будь-яких проявів монополізму та недобросовісної конкуренції; – по-друге, гарантування всім підприємцям рівних прав та створення рівних можливостей для доступу і використання матеріально-технічних, фінансових, трудових, інформаційних, природних та інших ресурсів; – по-третє, гарантування недоторканності майна та забезпечення захисту прав власності підприємця; – по-четверте, розробку та впровадження стимулюючої податкової та фінансово-кредитної політики; – по-п'яте, стимулювання інноваційної діяльності за допомогою цільових субсидій, податкових пільг, цільових кредитів тощо; – по-шосте, створення сприятливого правового середовища для розвитку різноманітних форм коопераційних зв'язків та самоорганізації суб'єктів підприємництва [2]; – по-сьоме, створення сучасного правового поля для функціонування служб безпеки суб'єктів господарювання, детективних фірм, аналітичних та консалтингових агентств; – по-восьме, вдосконалення законодавства, що регулює діяльність охоронних агентств; – по-дев'яте, прийняття законодавства щодо порядку придбання та використання зброї та спецзасобів суб'єктами забезпечення безпеки підприємництва в Україні.

Розробка законодавства та забезпечення його виконання, тобто правове регулювання, – одна з найважливіших функцій держави, що, власне, і визначає роль держави в ринковій економіці. Питанням державного регулювання підприємництва, створення його оптимальної моделі економічна наука завжди приділяла значну увагу, на відміну від юридичної науки, в якій відповідні розробки з'явилися знач, но пізніше та в недостатній кількості.

Як висновок, можна зазначити, що система економічної безпеки сучасного підприємства характеризується високою складністю та повинна охоплювати всі напрямки його діяльності. Власники деяких підприємств вже роблять кроки, спрямовані на підвищення ефективності та розбудову потужної системи економічної безпеки, але це поки що не є масовим явищем, значна кількість керівників задовольняється наявністю адміністративного ресурсу та охороною території підприємства.

Література

1. Орлов В. М. Ефективність управління підприємством в галузі зв'язку. Питання державного регулювання розвитку підприємництва // Юридичний журнал. – 2006. – № 1 [Електронний ресурс] – Режим доступу до статті: <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=2079>.

2. Варналій З. Економіко-правові проблеми розвитку підприємництва в Україні // Пріоритети. – № 6 (березень, квітень 2003 року) [Електронний ресурс] – Режим доступу до статті: <http://www.ucipr.kiev.ua/modules.php?op=modload&name=News&file=article&sid=3243>.

3. Судакова О. І. Правова основа забезпечення економічної безпеки підприємства [Електронний ресурс] / О. І. Судакова, М. С. Федаш // Придніпровська державна академія будівництва та архітектури. – 2012. – Режим доступу: www.rusnauka.com/6._NMIV_2007/Economics/20815.doc.htm

УДК 349.6

Корнєєв Ю. В., к.ю.н., доцент,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Перед людством гостро постають глобальні проблеми екологічного характеру, а саме: забруднення атмосфери, водоймищ, деградація ґрунтового покриву, знищення запасів біологічних ресурсів, порушення стабільності екологічних систем та багато інших, в тому числі і внаслідок військової діяльності, яка негативно впливає на всі компоненти екологічних систем, порушуючи їх природну рівновагу.

Комплексне і своєчасне рішення цих проблем повинне стати складовою частиною національної стратегії стійкого розвитку кожної